

MINIGRAMMATIK - NYCKELBEGREPP

VERBET / LE VERBE är kärnan i en sats. Det är kring det som alla andra element i en sats tar plats. Verbet anger oftast en process eller en handling, ibland ett tillstånd.

- Ett verb böjs fr efter personen, tempus och modus.

Je mange. Elles ont mangé. Mange !

(fr: le verbe s'accorde avec la personne et se conjugue à différents temps et modes)

- INFINITIVET (L'INFINITIF) är verbets oböjda form.

Manger. Dormir.

Verbets **SUBJEKT (LE SUJET)** är handlingens agent. Det kan vara en person eller en mer eller mindre abstrakt sak – det är svaret på frågan *Vem eller vad utför handlingen?*

Le chat mange la souris. Il prend un cours de français.

La table est belle. L'amour est une chose difficile. Il fait beau.

Verbets **OBJEKT (L'OBJET)** är det som handlingen eller processen drabbar eller har för föremål. Det är svaret på frågan *Vem eller vad utförs genom handlingen ?*

Le chat mange la souris. Il prend un cours de français.

Vissa verb har inga objekt. Det gäller exempelvis verb som beskriver ett tillstånd.

La table est belle. J'existe. Elle a disparu.

Verb som kan ha ett eller fler objekt har olika typer av konstruktioner. På svenska talar vi om ackusativ- och dativobjekt: Hon ger mig en present.

Detta är inte mycket tillämpligt för att beskriva franskan. I stället talar vi om **DIREKTA** och **INDIREKTA OBJEKT (OBJET DIRECT ou INDIRECT; även COD, COMPLEMENT D'OBJET DIRECT och COI, COMPLEMENT D'OBJET INDIRECT)**.

- Objektet är direkt när förbindelsen mellan verb och objekt sker utan hjälp av något annat ord.

Le chat mange la souris. Il prend un cours de français. Je le fais.

> *Verbkonstruktion: manger qc, prendre qc, faire qc*

- Objektet är indirekt när förbindelsen mellan verb och objekt sker med hjälp av en **PREPOSITION**, ett litet oböjligt ord. På franska handlar det om DE och À:

Je pense à toi. Je me souviens de ton visage.

> *Verbkonstruktion: penser à qc, se souvenir de qc*

En **SATS / UNE PROPOSITION** är en meningsenhet. Regeln är: 1 verb = 1 sats. Vi talar om satser hellre än meningar då det kan finnas fler verb, dvs fler satser inom en och samma mening.

- En **HUVUDSATS / PROPOSITION PRINCIPALE** är en enhet som är oberoende. Två huvudsatser kan knytas ihop med varandra med hjälp av en **KONJUNKTION / CONJUNCTION DE COORDINATION** (*mais, où, est, donc, or, ni, car*). De finns på samma nivå i strukturen:

Je me lève le matin et je bois mon café.

- En **BISATS / PROPOSITION SUBORDONNÉE** är en enhet som inte kan stå själv, utan är underordnad en huvudsats med hjälp av en **SUBJUNKTION / CONJUNCTION DE SUBORDINATION**. Det finns många sorters subjunktioner.

Tu connais le type qui est avec elle ? (relativ bisats / subordonnée relative)

Je me demande si ce n'est pas son nouvel amant ! (sub. Interrogative indirecte)

ORDKLASSER / NATURES

Subjekt och objekt är **SATSEDELAR**: det är funktioner (**FONCTIONS**) i en sats. Ett och samma ord kan byta funktion beroende på meningens struktur:

Le chat mange la souris. Je donne de la nourriture au chat.

Ett ord tillhör dock endast en viss ordklass – i alla fall på franska. Vi talar om LA NATURE D'UN MOT. De viktigaste klasserna är följande :

- **VERB / LE VERBE**
- **SUBSTANTIV / LE SUBSTANTIF** (eller **NOM**): saker, personer, begrepp. "Substans" i filosofisk mening, dvs. det som finns, som existerar (det som består bakom sina olika varierande egenskaper). Substantiv har genus och numerus (**GENRE ET NOMBRE**) på franska.

Le chat. Jeanne. L'amour. Le temps actuel. La grammaire française.

- **BESTÄMNINGSORD / LE DÉTERMINANT** : litet böjligt ord som anger egenskaper hos substantivet.

Le chat. Mon ami. Cette voiture.

- **ADJEKTIV / L'ADJECTIF** : egenskaper hos substantivet. På franska böjs de efter substantivet (ils s'accordent avec le substantif) :

Le petit chat. La petite Jeanne. Le grand amour.

Les temps sont durs. La grammaire est pénible !

Vi kallar för **NOMINALSATS** en grupp ord kring ett substantiv, ex. dét. + subst + adj.

- **ADVERB / L'ADVERBE** : oböjligt ord som beskriver verbet, adjektivet eller hela satsen.

Je travaille lentement. Nous allons probablement partir en vacances.

Il mange beaucoup. Le train va très vite.

- **PREPOSITION / LA PRÉPOSITION** : litet oböjligt ord som uttrycker olika typer av relationer mellan satsens element.

Je vais à Paris. Le pain est sur la table. J'en ai par-dessus la tête.

- **PRONOMEN / LE PRONOM** : litet ord som ersätter ett substantiv eller en hel sats

Il est petit. Je la connais. Nous leur parlons.

J'en veux plus. J'y pense souvent.

- **KONJUNKTION OCH SUBJUNKTION** (**CONJ. DE COORDINATION ET SUBORDINATION**), se ovan